

καταληξίαν τούτων, ἀλλ' ἔχουν γλώσσαν καλλιτέραν, ὀμαλοτέραν, φυσικὴν, δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν, χωρὶς τοπικοῦς ἰδιωματισμοὺς καὶ ξένας λέξεις, πρᾶγμα ἀναμφισβητήτως σπουδαῖον, διότι παρέχεται δι' αὐτῶν ἰδέα καθαρά τῆς λαϊκῆς γλώσσης, ὡς εἶχε διαμορφωθῆ αὕτη κατὰ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος καὶ μάλιστα εἰς χώραν, ὅπου τόσον μεγάλη ἦτον ἡ χρῆσις τῆς ἰταλικῆς καὶ ὅπου εἰ ἰδιωματισμοὶ εἶναι πολλοί. Ἐπὶ πλέον δέ, ἐὰν τὰ στιχουργήματα αὐτὰ δὲν ἔχουν τι τὸ ἐξαιρετικόν, δύνανται πάντως νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἀληθῆ εὐρήματα, διότι ἐλαττόνουν κάπως τὸ αἰσθητὸν κενόν, τὸ ὅποιον παρουσιάζεται ὡς πρὸς τὴν λυρικὴν ποίησιν κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα. Τὸ κενὸν τοῦτο πληροῦται προσέτι καὶ μὲ τὰ λυρικά στιχουργήματα εὐαρίθμων τινῶν Ζακυνθίων ποιητῶν, εἰ ὅποιοι ἤκμασαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ.

Τὰ στιχουργήματα ταῦτα ἐγράφησαν κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίδρασιν πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν, αἱ ὅποιαι εἶχον προσδώσει ἰδίον τινα χαρακτήρα εἰς τὴν ἑλλην. ζωὴν τῆς Ζακύνθου. Διὰ τῆς δικικῆσεως τῶν Ἐνετῶν πρεβεδοῦρων (πρεβλεπτῶν) εἶχε δημιουργηθῆ προϊόντος τοῦ χρόνου εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, καὶ ἰδίως εἰς τὴν Ζάκυνθον, λίαν ἀνώμαλος πολιτικὴ ζωὴ, ἡ ὁποία ταχέως ἐπέδρασε καὶ ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς τοιαύτης. Οἱ ἐγγύριοι διηρέθησαν εἰς δύο τάξεις: τὴν ὀλιγαριθμοτέραν τῶν ἀρχόντων καὶ τὴν πολυαριθμοτέραν τῶν ποπολάρων (τοῦ λαοῦ.) Οἱ πρῶτοι ἀποκτήσαντες μὲ τὴν θέλησιν τῆς γαληνοτάτης Ἐνετικῆς Δημοκρατίας διάφορα προνόμια, κατέβαλον πᾶσαν φροντίδα ὅπως ὄχι μόνον διατηροῦν ταῦτα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπαυξάνουν, ἵνα οὕτω καθίστανται ἰσχυρότεροι ἀπέναντι τοῦ λαοῦ, τὸν ὅποιον κατεπίεζον καὶ ἐτρομοκράτουν. Ἐκ τῆς τοιαύτης στάσεως τῶν ἀρχόντων προήλθε κοινωνικὴ ζωὴ, τῆς ὁποίας ἐπὶ διακόσια περίπου ἔτη κύρια γνωρίσματα ἦσαν αἱ δολοφονίαι, αἱ συκοφαντίαι, αἱ ἐκδικήσεις, αἱ κακώσεις καὶ φυλακίσεις τῶν ἀδυνάτων, ἡ κυριαρχία τῆς βίας τοῦ ἰσχυροτέρου. Οὕτω δὲ ἐγεννήθη μεταξὺ τῶν δύο τάξεων διάστασις μεγάλη. Ἀμφοτέρωθεν ἐκόχλαζον πάθη ἰσχυρά, τὰ ὁποία ἐξεδηλώθησαν βιαιότερον κατὰ τὰς ἐπελθούσας περὶ τὸ τέλος τοῦ 18ου αἰῶνος πολιτικὰς μεταβολάς. Ὅτε κατὰ τὸ 1797 κατηργήθη ἡ ἐνετικὴ κυριαρχία